

Załącznik
do Uchwały Nr/..../2022
RADY GMINY BANIE MAZURSKIE
z dnia

Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Banie Mazurskie
na lata 2022 – 2024

I. Wprowadzenie

Rodzina rozumiana jest jako grupa społeczna lub instytucja społeczna. W najprostszej definicji jest to podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Złożona z małżeństwa i dzieci (także adoptowanych) oraz ogółu krewnych każdego z małżonków. Istotą rodziny są dwa rodzaje więzi społecznych: małżeńska i rodzicielska, a w niektórych typach rodzin – również więź powinowactwa. Rodzinie przypisuje się także różne funkcje:

1. seksualną i prokreacji, tj. zapewnienia ciągłości biologicznej społeczeństwa;
2. socjalizacyjno - kontrolną, tj. wprowadzenie młodego pokolenia w normy i mechanizm życia zbiorowego, opieka nad nim i przygotowanie do samodzielnego odgrywania ról społecznych, sankcjonowanie postępowania członków rodziny;
3. kulturową - utrzymywanie ciągłości kulturowej społeczeństwa przez przekazywanie dziedzictwa kulturowego następnym pokoleniom;
4. materialno – ekonomiczną tj. polegającą na zaspokajaniu potrzeb materialnych członków rodziny
5. organizowanie życia swoich członków, sprawowanie kontroli społecznej nad ich zachowaniem, zapewnienie im równowagi emocjonalnej, pomocy wzajemnej i opieki w wypadku choroby, starości, czyli funkcję rekreacyjno – towarzyską i emocjonalną.

Rodzina jest więc istotną częścią życia indywidualnego człowieka, obecną w każdej właściwie sferze jego życia. Mając na uwadze złożoność systemu rodzinnego, zachodzących w nim oddziaływań, należy pamiętać, że występujące w rodzinie trudności są uwarunkowane wieloczynnikowo, dlatego też wymagają rozwiązań interdyscyplinarnych.

Zagadnienie funkcjonowania rodziny jest istotne dla gospodarki, przemysłu i polityki, tak w wymiarze ogólnokrajowym jak i lokalnym. Nieprawidłowe działanie rodziny doprowadza bowiem do jej dysfunkcji i zaburzeń, które mogą prowadzić do rozwoju różnego rodzaju patologii. Ze względu na nasilające się zjawiska rozwoju społeczeństwa w cywilizacji, dysfunkcyjność rodzin staje się w dzisiejszym świecie coraz większym problemem.

Rodzina jest więc niezwykle istotnym elementem dla właściwego funkcjonowania społeczności, została objęta szczególną ochroną prawną, która realizowana jest poprzez odpowiednie zapisy prawne, a także specjalne, celowane programy wsparcia.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Program ten przyjmuje holistyczne spojrzenie na rodzinę i kompleksowe wsparcie całej rodziny, również w sytuacjach gdy

dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Banie Mazurskie

II. Diagnoza

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich aktualnie znajduje się 179 rodzin, z czego 68 to rodziny z dziećmi.

Tabela nr 1. Rodziny objęte pomocą GOPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

	Liczba dzieci w rodzinie				
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci
liczba rodzin 68	17	30	12	8	1

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym mają niewielkie szanse na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie. Poziom bezrobocie w Gminie Banie Mazurskie na koniec stycznia 2022r wg. statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi następująco: na terenie gminy zarejestrowanych jest 146 osób bezrobotnych, 71 kobiet i 75 mężczyzn. Osób bezrobotnych z prawem do zasiłku zarejestrowanych było 10 osób, z czego 9 to kobiety.

Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w Gminie Banie Mazurskie realizowana jest w 2 szkołach podstawowych. Dzieci od trzeciego roku życia mogą uczestniczyć w zajęciach przedszkolnych prowadzonych w dwóch przedszkolach działających na terenie gminy.

W sytuacji skrajnej, krytycznej ze względu na bezpieczeństwo dziecka i jego szeroko pojęte dobro, rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza rodzicielska zostaje ograniczona i przekazana pod nadzór kuratora. Ponadto w niektórych sytuacjach sąd decyduje o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

III. Analiza SWOT

Realizacja programu na terenie Gminy Banie Mazurskie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Wyszkolona kadra pracownicza. 2. Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. 3. Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych. 4. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. 5. Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. 6. Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia. 7. Działalność Punktu Konsultacyjnego – dostęp do pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.	1. Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy. 2. Brak wczesnej diagnostyki problemów rodziny. 3. Brak wolontariatu. 4. Niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł finansowania. 2. Rosnąca świadomość społeczna. 4. Utrzymanie usług specjalistycznych Punktu Konsultacyjnego. 5. Zabezpieczenie ciągłości zatrudnienia asystenta rodziny.	1. Złożoność problemów. 2. Niespójne przepisy prawa. 3. Dewaluacja wartości rodzinnych. 4. Degradacja relacji rodzinnych. 5. Bezrobocie 6. Uzależnienia

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Gołdapi,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich,
- placówki oświatowe,
- policja,
- placówki służby zdrowia,
- sądy i kuratorzy sądowi,
- zespół interdyscyplinarny.

IV. Adresaci

Adresatami Programu są rodziny z terenu Gminy Banie Mazurskie przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, którym powierzono wychowanie dzieci na mocy ustawy o pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności – rodziny wymagają pomocy w zapewnieniu harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej ich dzieci. Szczególnej uwagi i pomocy specjalistycznej wymagają dorośli, mający trudności z prawidłowym pełnieniem ról rodzicielskich. Jest to czynnik determinujący jakość relacji ich dzieci z rówieśnikami oraz innymi dorosłymi. Zachowanie dziecka znacząco wykraczające poza normy współżycia społecznego najczęściej jest objawem, manifestacją problemów występujących w rodzinie. Zazwyczaj negatywne zachowania ujawniają się w szkole i przekładają się na niskie wyniki w nauce lub znaczące trudności w funkcjonowaniu społecznym.

Należy pamiętać o złożoności czynników warunkujących jakość funkcjonowania rodzin. Niskie dochody, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie własnym staraniem zaspakajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do dezintegracji rodziny i wykluczenia społecznego. Dodatkowymi problemami są często alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu przyszłych pokoleń, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków i lokalnej społeczności. Dobrostan rodziny stanowi o kondycji lokalnej społeczności, o jej stanie zdrowia, osiągnięciach, sukcesach, dążeniach, odpowiedzialności za siebie i innych. Podejmowane próby wyprowadzenia rodzin z ich dysfunkcyjności oraz pomoc w utrzymaniu prawidłowo działających rodzin, początkują proces pozytywnych zmian w zakresie postaw, dążeń i realizacji założonych celów programu.

V. Cele gminnego programu

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.
3. Wspieranie dorosłych – mieszkańców gminy w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich.

VI. Zadania

Cel szczegółowy 1 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.	
zadania	wskaźniki realizacji działań
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
2. Objęcie dożywianiem dzieci i uczniów oraz rodzin wymagających takiej pomocy	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w placówkach
5. Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach, - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.
Cel szczegółowy 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących.	
zadania	wskaźniki realizacji działań
1. Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań.
2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zespołem interdyscyplinarnym	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań.
3. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	- liczba i rodzaj działań.

4. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	- liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy. - liczba godzin udzielonego poradnictwa
5. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez wzmocnienie funkcji rodziny oraz ról rodzinnych przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych.	- liczba wspieranych rodzin
6. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem.
Cel szczegółowy 3.	
Wspieranie dorosłych mieszkańców gminy w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich.	
zadania	wskaźniki realizacji
1. Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego o: - świadczenie poradnictwa i terapii w zakresie uzależnienia od alkoholu przez instruktora terapii uzależnień, - realizowanie edukacji prawnej kierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych w instytucjach na terenie gminy, np. gminny ośrodek pomocy społecznej,	- liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej, - liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny,
2. Zabezpieczenie przez Gminę środków finansowych gwarantujących ciągłość zatrudnienia asystenta rodziny.	

VII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Banie Mazurskie, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Banie Mazurskie sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

